

KLIIMAMINISTEERIUM

K Ä S K K I R I

Tallinn

17.02.2025 nr 1-2/25/84

Ida-Viru maakonna Eesti põlevkivimaardla
Uljaste uuringuvälja registrikande muutmine

Kiviõli Keemiatööstuse OÜ (edaspidi ka KKT) esitas 10.05.2024 Maa-ametile avalduse moodustada Eesti põlevkivimaardla Uljaste uuringuvälja aktiivse reservvaru plokkide 3 ja 8 piires uued aktiivse reservvaru plokid 11 ja 12 ning tunnistada sealne põlevkivivaru kaevandatavaks ja kasutatavaks. Maa-amet edastas 17.05.2024 avalduse Kliimaministeeriumile maavarade registri kande tegemiseks ja maavarade komisjoni arvamuse saamiseks (registreeritud Kliimaministeeriumi dokumendiregistris 20.05.2024, reg. nr 14-6/24/2537).

Avalduse kohaselt kaevandatavaks ja kasutatavaks hinnatava aktiivse reservvaruga ala moodustab suure osa plokist 3 ja väiksema osa plokist 8. Kuna plokkide ei soovita tunnistada kogu nimetatud plokkide ulatuses kaevandatavaks ja kasutatavaks, siis tehakse ettepanek moodustada uued plokid 11 (ploki 8 piires) ja 12 (ploki 3 piires). Uues aktiivse reservvaru (edaspidi ka *aR*) plokis 11 (ploki 8 piires) on 58,20 ha suurusel ala põlevkivivaru 2 290 tuhat tonni ja aktiivse reservvaru plokis 12 (ploki 3 piires) on 313,05 ha suurusel ala põlevkivivaru 10 303 tuhat tonni. Uute varuplokkide moodustamisega ja ümberhindamise tulemusena on hinnatud varu koguste vähenemine proportsionaalselt ploki 3 reservvaru kogusest 10 589 tuhande tonni võrra ja ploki 8 reservvaru kogusest 1 113 tuhande tonni võrra.

Kaevandatavaks ja kasutatavaks hinnatava Uljaste uuringuvälja aktiivse reservvaru plokid 11 ja 12 asuvad Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas, Uljaste külas riigile kuuluvatel kinnistutel Sonda metskond 2 (75101:001:0120), Sonda metskond 27 (75101:001:0037), Sonda metskond 39 (75101:001:0044), mille valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus, eraomandis olevatel kinnistutel Satsu raudteelõik (75101:001:0024), Jaanivere (75101:001:0006), Silla (75101:001:0014 ja 75101:001:0015), munitsipaalomandis oleval kinnistul Kaubastu tee T5 (75101:001:0257) ning reformimata kinnistutel Faasi tee lõik 1 (44201:001:0926), Kaubastu-Kuuresoo tee lõik 1 (44201:001:0925), Tulbi (44201:001:0734), mille omand on selgitamisel.

Kaevandatavaks ja kasutatavaks hinnatava aktiivse reservvaru plokid 11 ja 12 kattuvad osaliselt Aseri fosforiidimaardla (registrikaart 0191) prognoosvaru plokiga 45 ja Kure turbamaardla (registrikaardi nr 0524) hästilagunenud turba aktiivse reservvaru plokiga 1. Aseri fosforiidimaardla varu jääb põlevkivikihindist allapoole ja seda põlevkivivaru ümberhindamine ei mõjuta. Kure turbamaardla hästilagunenud turba levik, maavara kogus ja kvaliteet ning selle kasutamise võimalused tuleb täpsustada kavandatava Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringuga ning selle alusel otsustada maavarade registri vastutaval töötlejal registrikande muutmise vajadus.

Kaevandatavaks ja kasutatavaks hinnatava aktiivse reservvaru plokid kattuvad osaliselt järgmiste kitsendustega: maaparandussüsteemid (registrikood 1107030010010002 ja 1107200010010001), maaparandussüsteemi eesvool (registrikood 11070300100100022M).

Ümberhinnatava ala keskosas, Sonda metskond 2 kinnistul (75101:001:0120) on 2016. a rajatud ja keskkonnaregistris arvel olev kaevanduse puurkaev (registrikood PRK0054441) ja 2022. a rajatud Eesti Geoloogiateenistuse Uljaste järve uuringupuurkaevud, millest kaks (registrikood PRK0068438 ja PRK0068439) jäävad ka kaevandatavaks ja kasutatavaks hinnatava reservvaru alale. Kuna tegemist on kaevanduse puurkaevu ja samuti sellega seotud veeseire tegemiseks rajatud puurkaevudega, tuleb kavandatava Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringuga selgitada puuraukude säilitamise vajadus ning seejärel hinnata sealse sanitaarkaitseala vööndisse jääva maavara kogus ja kvaliteet ning selle kasutamise võimalused.

Haldusmenetluse seaduse § 5 lõike 5 kohaselt kui haldusmenetlust reguleerivad õigusnormid muutuvad menetluse ajal, kohaldatakse menetluse alguses kehtinud õigusnorme. KKT 10.05.2024 esitatud avaldust hakati menetlema maapõueseaduse (edaspidi ka MaaPS) kuni 31.12.2024 kehtinud redaktsiooni alusel.

MaaPS § 23 lõike 8 järgi juhul, kui maavaravaru määramise aluseks olnud asjaolud on muutunud, teeb taotluse esitamisest huvitatud isik maavarade registri kande tegemise otsustajale avalduse registriandmete muutmiseks. MaaPS kuni 31.12.2024 kehtinud redaktsiooni § 21 lõike 2 järgi otsustas järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba kohta maavarade registri kande tegemise maavarade registri vastutav töötleja. MaaPS kuni 31.12.2024 kehtinud redaktsiooni § 21 lõike 3 kohaselt otsustas lõikes 2 nimetatata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi kohta maavarade registri kande tegemise valdkonna eest vastutav minister, küsides maavarade komisjoni arvamust. Vabariigi Valitsuse seaduse § 61 lõike 1 kohaselt on Kliimaministeeriumi valitsemisalas muuhulgas maapõueressursside kasutamise ja loodusvarade arvestamise korraldamine. Seega otsustas põlevkivi registrikande tegemise kuni 31.12.2024 kliimaminister. Alates 01.01.2025 on registrikande tegemise pädevus asutusel, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogia-alane pädevus, ehk Eesti Geoloogiateenistusel.

Haldusmenetluse seaduse § 9 lõike 3 kohaselt peab haldusorgani pädevuse muutumisel asja menetluse võtnud haldusorgan viima menetluse lõpule. KKT 10.05.2024 esitatud avaldust hakkas MaaPS § 21 lõike 3 alusel menetlema Kliimaministeerium, kes viib käesoleva põlevkivi registrikande tegemise menetluse lõpuni.

Vastavalt MaaPS § 24 lõikele 1 võib aktiivse reservvaru tunnistada täiendavat geoloogilist uuringut nõudmata kaevandatavaks ja kasutatavaks maavaravaruks, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) maardla, milles reservvaru paikneb, on lihtsa ja ühtlase ehitusega;
- 2) reservvaru piirneb vahetult sama maavara tarbevaruga või paikneb tarbevaru lamamis või lasumis;
- 3) reservvaru kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistamise asjakohasust tõendab kaevandamine samas maardlas;
- 4) reservvaru asub maardla äärealal ning selle kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistamise eesmärk on maavara säästlik kasutamine.

MaaPS § 24 lõike 1 kuni 31.12.2024 kehtinud redaktsiooni kohaselt oli selle otsuse tegemiseks pädev asutus valdkonna eest vastutav minister või maavarade registri vastutav töötleja.

KKT 10.05.2024 esitatud aruandest nähtub, et on täidetud kõik eelpool loetletud MaaPS § 24 lõike 1 kohased tingimused: Uljaste uuringuvälja alal on põlevkivi kihi paksus ühtlane ning samuti on põlevkivikihi kvaliteet alade lõikes ja kõrval oleva Põhja-Kiviõli II kaeväljal olevale sarnane. Uuritava ala lõunaosas on välja kontuuritud kerke ala, kus põlevkivikiht puudub, kuid see ala on ka maardlast välja jäetud. Kaevandatavaks ja kasutatavaks hinnatavad reservvaru plokid

paiknevad Eesti põlevkivimaardlas, kus vahetult piirneval alal on sama maavara tarbevaru (Põhja-Kiviõli uuringuvälja plokk 1) ja reservvaru kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistamise asjakohasust tõendab kaevandamine piirnevas Põhja-Kiviõli II põlevkivikarjääris (keskkonnaluba nr KMIN-105). Samuti paiknevad kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistamiseks esitatud põlevkivivaru plokiid Eesti põlevkivimaardla põhjaosa äärealal.

Maavarade komisjon tutvus vastavalt maapõueseaduse § 12 lõikele 1 ja § 21 lõikele 3 KKT esitatud taotluse ja seletuskirjaga „Eesti põlevkivimaardla Uljaste uuringuvälja aktiivse reservvaru ümberhindamise ning kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistamise seletuskiri“ (sisuga 01.04.2024). Maavarade komisjon soovib Kliimaministeeriumil otsustada Eesti põlevkivimaardla Uljaste uuringuvälja (registrikaardi nr 0031) aktiivse reservvaru plokkides 3 ja 8 moodustada uued aktiivse reservvaru plokiid 11 aR (ploki 8 piires) ja 12 aR (ploki 3 piires) ning tunnistada põlevkivivaru kaevandatavaks ja kasutatavaks uues moodustatavas varuplokiid 11 aR 2 290 tuhat tonni ja varuplokiid 12 aR 10 303 tuhat tonni (11.06.2024 protokolliline otsus 24-5).

Arvestades eeltoodut, Kiviõli Keemiatööstuse OÜ 10.05.2024 esitatud avalduses ja lisamaterjalides toodut, maavarade komisjoni 11.06.2024 protokollist otsust nr 24-5 ning maapõueseaduse § 21 lõike 3, § 23 lõike 8 ja § 24 lõike 1 ning haldusmenetluse seaduse § 9 lõike 3 alusel otsustan:

1. moodustada Eesti põlevkivimaardla Uljaste uuringuväljal (registrikaardi nr 0031) uued aktiivse reservvaru plokiid 11 ja 12, muutes vastavalt plokkide 3 ja 8 andmeid;
2. tunnistada kaevandatavaks ja kasutatavaks Eesti põlevkivimaardla Uljaste uuringuvälja 11. ploki põlevkivi aktiivne reservvaru 2 290 tuhat tonni, pindalal 58,20 ha ja 12. ploki põlevkivi aktiivne reservvaru 10 303 tuhat tonni, pindalal 313,05 ha.
3. Eesti Geoloogiateenistusel muuta maavarade registris registrikannet ning viia sisse muudatused vastavalt käesoleva käskkirja punktidele 1 ja 2.

Käskkirja saab vaidlustada 30 päeva jooksul alates teatavaks tegemisest, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Yoko Alender
kliimaminister

Saata: Eesti Geoloogiateenistus, Keskkonnaamet